

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. augusztus 11

Csütörtök.

XXIII évfolyam. 64. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 havi és 6 hetes díj, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitól sor 30 fillér.
A hirdetések a nyitól sor első sorára kerülnek.

Szilágyi Dezső emléke.

Szilágyi Dezső emlékét ünnepelték vasárnap fent, a Tátrában a Tarajkán. Az ünnepség, amelyet a Magyarországi Kárpát Egyesület rendezett, nem az államférfiúnak szólt, hanem a Tátravidék szorgalmas látogatójának, az embernek, aki nagy, nehéz állami gondok után pihenni tért a kárpáti fenyvesek közé. Nyárról nyárra, amikor a politikai harc elült a politikai alkotásokra is elkövetkezett a nyári éres ideje, Szilágyi Dezső felment a Tátrába. Annak a gigászi erőnek, amely e hatalmas agyu ember gondolatait feszítette, méretek kellettek. Nagy méretek. Az égbe magasló sziklaormok, bércfalak. Valahogy rokon egymással az ember és a hegy. A magányos ember és a magányos bércorom. Fölnyulnak, kimagaslanak mindketten az átlagos földmagasságból. Tehát összeillenek. S a nagy társalanságban, komor agglegénységben élő hatalmas ember az ő lelkének vonásait láthatta a bércok szédítő vonalaiban.

Mikor három esztendő előtt ránsújtott a nemzeti szerencsétlenség: Szilágyi Dezső halála, úgy éreztük, úgy gondoltuk és úgy láttuk, mintha egy nagy kolosszus dőlt volna el. Hegyomlás volt az. Összeroppant egy hatalmas bércorom, amelynek magasságából egy nemzet nézett kinyílt szemmel jövődjébe. A jövőndő még a születő percé. De vajjon nyitva e még a szemünk? Vajjon látjuk-e a tanulságokat, igazságokat, amelyek mint a láthatár messzi fényvonalai reszketnek a mi nemzeti életünk horizontján? Egy bércorom, amelynek magasságából kiszélesítve láthattuk a nemzeti munka, haladás, fejlődés arányait, összeroppant. De él az emléke, élnek az igazságok s a tanítások. És ilyenkor, amikor az emlékezés kiszakít néhány ünnepi pillanatot a lepergő percek egyhangú tömegéből, szinte megerősödik a lélek a visszaidézett géniusz szellemi erejének hitében.

A vasárnapi ünnep szerényen elvonta magát az azt a nagy feladatot, hogy Szilágyiban az államférfiut ünnepelje. Ehez az egész ország ünnepsége szükséges. De azért ez a helyi vonatkozású ünnep is nemzeti hódolati fejez ki a nagy férfi iránt, aki a szabadelvű egyházpolitikai alkotásokkal — amelyeknek egyik főtényezője volt — diadalmas, örököl emléket állított magának nemzete hálás emlékezetében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház aug. 6-iki ülésén folytatták a közös hadsereg nevelő- és tisztképző intézeteiben létesített alapítványi helyek szaporításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A vita folyamán felszóltak Okolicsányi László, Kaas Ivor báró és Rátkay László, a kik valamennyien a javaslat ellen beszéltek.

Ezután felszólt Nyíri Sándor honvédelmi miniszter és reflektálván az eddig történt felszólalásokra, ismertette a kadétsiskolák tervét.

A honvédelmi miniszter felszólalása után úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták az alapítványi helyek szaporításáról szóló törvényjavaslatot, valamint a honvédelmi tárca költségvetéséről szóló törvényjavaslatot és áttértek a pénzügyi tárca költségvetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

E törvényjavaslat tárgyalásánál felszóltak Mezőssy Béla, Rátkay László és Udvary Ferenc, a kik az adók reformálását követelték.

Lukács László pénzügyminiszter reflektálva a felszólalásokra azt a kijelentést tette, hogy méltányolja a nép helyzetét, de annak maga a nép az oka, mert annak idején adóját nem fizette be.

Ezután elfogadták ezt a törvényjavaslatot is.

Kereskedelmünk-iparunk érdekében

Ipari kereskedelem nélkül el nem képzelhető, és így törekednünk kell erős kereskedelmet létesítenünk, ha idővel ipart akarunk teremteni. A kereskedelem alapfeltétele a hitel. Hitel nélkül nincs és nem is fejlődhetik a kereskedelem.

A hitel minden államban három tényezőtől függ. A fizetési akarattól, a fizetési képességtől és a törvényes fizetési kényszertől. Mennél jobban van ezen három tényező egy országban kifejlődve, annál jobbak az ország hitelviszonyai, annál nagyobb és fejlettebb kereskedelme és ipara. És így elsősorban hitelviszonyaink kell alapos tanulmány és kelő orvoslás tárgyává tenni. A hitel alapjainál szolgáló három tényező közül különösen a törvényes fizetési kényszer fejletlen és elégtelen volta legnagyobb akadálya a hazai kereskedelem fejlődésének. A törvényes fizetési rendszer jó, gyors és olcsó igazságszolgáltatást involvál!... Az oly országban, ahol pedig a fizetés megtagadása által bekövetkező csődeljárás rendszerint a meglévő csődvagyon felemésztésére, a követelés teljes elvesztésére vezet, az oly országban, ahol e következmények miatt az adós kezében fenyegető fegyver a csőd az egyezkedni nem hajlandó hitelezővel szemben, az ilyen országban az igazságszolgáltatást sem jónak, sem olcsónak, de még gyorsnak sem lehet nevezni.

Miden művelt nyugati államban a csőd a hitelező védelmére irányuló intézmény. A mi csődeljárásunk következtében ellenben oda jutottunk, hogy az adós fenyegetődik és a hitelező fél a csődtől. A mi külföldön súlyos büntetéssel sújtatik az, aki fizetési kötelezettségének eleget nem tett, addig nálunk, a hitelezőktől nagy összeget kieselt kereskedő rendszerint néhány korona pénzbüntetés árán győződik meg a törvényes fizetési kényszer kényelmes voltáról.

De nemcsak csődeljárásunk hiányos, hanem minden alkalommal, midőn fizetni nem akaró adóssal szemben igazságszolgáltatásunkhoz folyamodunk, arra a tapasztalatra jutunk, hogy a törvény tág te-

ret nyit a fizetésnek igen hosszú időre való elnyújtására. Kereskedelmi törvényünk régi, csődeljárásunk elavult. Már pedig amíg a hitelezés nem nyújt kellő biztonságot és a törvény biztos védelmet, amíg igazságszolgáltatásunk nem lesz gyors és olcsó, addig nem fog fejlődni virágzóvá kereskedelmünk.

A csődeljárást — mondja kitűnő tollú szakírónk Szerb Károly — novelláris uton is meg lehet javítani, a család üzleti átruházást rövid uton is meg lehet rendszabályozni és addig is, míg új kereskedelmi törvény biztosít védelmet a hitelnek és a büntető-törvénykönyv kibővítettik a hitelezési csalást tényleg üldöző szakaszokkal, legalább ez újítások nyújtának védelmet a fizetni nem akaró, rosszindulatú adós ellen.

Tengernyi tintát fogyasztottunk már el a honi ipar érdekében, hogy a végeredmény az legyen amit Wekerle Sándor mondott az év február havában tartott felolvasásában: hogy minden idegen rajtunk.

De másrészt az is áll, hogy hiába pártoljuk az ipart, sőt hiába fejlesztjük az ipart, nem lesz igazán erős és minden ízében életrevaló, amíg nem szervezzük kellőképpen az értékesítést. Ezért van elhatározón vagy és semmivel sem pótolható iparfejlesztő, sőt iparteremtő hivatása a kereskedelemnek!... A magyar kereskedelemnek sok méltatlan támadást kellett elszenvednie az utóbbi időben. A szorosan vett termelő osztályok nevében valóságos kiközösítő hadjáratot indítottak a kereskedelem ellen, amely a felkapott jelszavak szerint nem termelő tényező. Pedig a kereskedelem produktál, éppen úgy, mint a mezőgazdaság és az ipar. Igaz, nem produktál sem nyerstetményt, sem ipareiket, hanem igenis produktál értéket.

Azzal, hogy a gazda buzáját, az iparos készítményét elviszi a kereskedő a legtávolabb eső piacokra; azzal, hogy biztos utat nyit, rendes, állandó szervezetet teremt az értékesítés számára; azzal, hogy a maga ügyességét, leleményességét, tőkáját és a kockázatban való merészségét társul szegődötteti a gazdálkodó és az iparos munkája mellé: fokozza bizony a terméknek az értékét, még pedig igen jelentősen. De az értékfelelőlet a kereskedő produktuma az a munka, amelylyel ezt a többletet előteremti: az ő produktív munkája.

Ezek talán közhelyek. Éppen úgy, mint az iparpártolás jelszavai!... Csak az a baj hogy vannak közhelyek, amelyeket nem lehet elég gyakran emlegetni, mert nagyon gyorsan felejtik őket. Meg kell végre értenünk, hogy a kereskedelmet kiküszöbölni vagy kifelejteni a gazdasági erőfejlesztő faktorok sorából nem szabad. Hogy kereskedelem nélkül, vagy a kereskedelem ellenére ipart fejleszteni nem lehet. A mihiak eléggé ismert, de nem eléggé méltatott tanulságaira hivatkozhatunk — mellőzve a részletekbe való menést — hogy sok ipari alapítás azért veszett kárba, mert nem vették számba az értékesítést. És a jelének ékesen szóló példái idézhetnénk annak igazolásul, hogy azok az iparágaink lettek nagygyá, az egész világon ismertekké, amelyek nek a kereskedelem adott szárnyakat. Amiből nagyon könnyű levonni a következtetéseket a jövődre nézve.

A legelső ezek közül az, hogy ismerjék el mindenképpen a kereskedelmet egyenlő faktornak a gazdaság másik két ágával és ne visszaszorítani, hanem fejleszteni igyekezzenek természetes közreműködését az ipar, sőt a mezőgazdaság emelésében is. A gazdaság minden ágának természetes egyensúlya, zavar-

talán harmóniája: ez az alapja a nemzeti vagyoni erőgyűjtésének.

Aki igazán akarja a magyar ipar fejlődését, az nem lehet ellenesége a kereskedelemnek, még annak sem, amely idegen iparcikket hoz forgalomba. Az az instrumentum, amely közvetíti a termelő érintkezését a fogyasztóval, szükséges instrumentum. A magyar iparnak még sokkal szükségesebb instrumentuma, mint valamely gazdag, nyugati állam iparának. És ez az instrumentum: éppenséggel nem hazafiatlan. Nem a külföldi termelőt szolgálja, hanem a hazai fogyasztót. Parancsoljanak vele a hazai fogyasztók és a hazai termelők is: ezer örömmel áll rendelkezésükre.

Csodálatosan egyszerű igazság az, amelyre a modern történelem megtanított bennünket, mikor elénk dobta azt a nagy tanulságot, hogy a munka az, amely átalakította az országokat. S ha a demokráciáról van szó, bámulnunk kell azon az egyszerű igazságon, hogy a demokrácia a fejlődésnek induló ipar és kereskedelem szárnyain jutott be minden teljesen demokratikus európai országba. A gazdasági élet új irányai növesztették és élesztették a társadalmi és politikai egyenlőséget mindenfelé.

Demokráciát Magyarországnak! Így hangzanak a sűrű hírlapi felszólalások!... Helyes. De ne feledje senki, aki a magyar demokrácia munkása akar lenni, hogy ezt a fejlődési folyamatot, amely már készül odakünn, másként nem lehet elősegíteni, mint csak a munka, csak a gazdasági átalakítások segítségével. Fél kell ismerni, hogy itt nem felhőkbe ható, képzeletbeli dolgokról van szó, nem fantazmagóriákról, és nem arról a demokráciáról, amelyet a francia forradalom ideológus, kotornusban járó, szavaló hősei pártfogoltak, hanem arról, amely vérpad nélkül és szónoklatok nélkül válik valósággá. Olyan becsületes demokráciáról, amelynek alapja a munka. Az ipar. A kereskedelem. Olyanról, amely meghagyja a mezőgazdaságot a maga természetes és őt megillető erejénél és súlyánál, de nem ad neki nagyobb súlyt a kelletténél, hogy aztán súlyfeleslegével elnyomja és gyöngítse a demokrácia hordozóit: az ipart és kereskedelmet.

A gazdasági fejlődés majdnem mindenütt így ment végbe... De sehol sem pusztította el a mezőgazdaság érdekeit, hanem meghagyta természetes erejét, erősítette az ipart és a kereskedelmet. Csak Magyarországon csinálunk még ma is olyan demokráciát, amely megmossa a kezét, ha a kereskedőről vagy iparosról van szó, hogy aztán annál melegebben szoríthasson kezét a keztyűs kezű mezőgazdasággal.

De vajon jut-e eszébe az angol embernek, hogy különbséget tegyen azok között, akik történelmi tradíciók morzsáin élnek, s azok között, akik kezük munkájával szerzik a kenyeret? Ha tesznek, legföljebb annyiban tesznek, hogy megbecsülik emezt s kacagnak amazon. Ki mossa ott meg a kezét azután, hogy az iparossal vagy kereskedővel fogott kezét? És ki becsüli ott többre azt, aki a történelmi tradíciók jussán eltartja magát az állammal, mint azt, aki messze, tengerentúli tartományokba utazik, kereskedik és résztvesz a világ nagyszerű vásárainak forgalmában, vagy aki éjjel-nappal fűtötti gőzkazánjait és nem nyugszik, míg ipartermékeivel bámulatba nem ejti szaktársait?

Nálunk is ily szellemnek kéne lenniel... Ideje az úri pályákra való tódulással föltagyni, hanem hassa át az ország lakóit a kereskedő-ipari szellem. Ne esongjonek városaink és megyéink mint főgimnáziumok után, hogy teszem fel a lap hátsóbjain ez év márciusban, Páll István hosszú felszólalásában mint meglepetés magát, amiért fáradozásai kárba mentek itt is ott is való főgimnáziumok fölállítására érdekében. Az általam tisztelt és nagyérdemű egyházi férfiú soha se bántodjék ezen fáradozásai meddőségén, mert a kereskedő-ipari szellem soha át nem fogja hatni a nemzetet, amíg főgimnáziumokkal lesz tele az ország.

Már néhai Treforz Ágoston rámutatott ezen káros állapotra, hogy mint főgimnáziumok létrehozásán törik a fejüket a megyék és városok irányadó köréi. A míg ilyen a jelenség, addig még sok tintát elfogyaszthatunk az ipar és kereskedelem hangoztatásáról — eredménytelenül. A főgimnáziumok utáni láz, más felé tereli az ifjúságot és más szellemet önt beléjük. Pedig bizony tudományos pályákkal ma már csak proletárságot nevelünk országunk számára és elmaradunk a világ óriási anyagi versenyében.

Ürmösy Lajos.

Dr. Hubbes Frigyes találmánya.

Minden eddig használatban levő olyan segéd-eszköz, mely a nehezen hallónak megkönnyebbülést szerez, a levegő hangvezetésén alapul. A hanghullámokat a töltésér alaku készülék felfogja, összegyűjti és megerősítve a fülbe vezet. És így jó létre a hallás ez esetben a megerősített hullámok által. Ha a

hallási akadály a külső vagy belső fülben igen nagy, akkor a hallóideg a most jelzett módon nem lesz kellőleg ingerelve és minden eddig ismert készülék ilyen esetekben hatástalan fog maradni.

Dr. Hubbes F. brassói orvos egy olyan hallókészüléket talált fel, a melynek alkalmazásánál nem a levegő, hanem a csontok vezetik a hanghullámokat a hallószervbe.

E készülék három részből áll: egyik a mikrophon, a másik egy kis zseb villanytelep és a harmadik a tulajdonképeni halló készülék maga, melynek a közepében egy kerek facsap található.

Ha a mikrophonba bele beszélnek, a facsapocska erős rezgésbe jön és ezek a rezgések a koponya-csontok vagy még inkább a fogak közvetítésével a halló szervhez jutnak. A külső vagy belső fülnek megbetegedése nem akadályozza többé a hallást. A fődolog csak az, hogy a labirinth és hallóideg ne legyen még megbetegedve.

Ez az új halló-készülék mindenütt használható ott a hol a külső vagy a középfül már beteg, úgy, hogy megbetegedése nehezíti, sőt egyenesen megakadályozza a hallást. Ez az eset leggyakrabban előfordul rögzített, idült középfülkatarusnál.

Olyan esetekben, a midőn a hallóideg nem eléggé ingerlékeny, visszafejlődés lép fel, s az ily esetekben az új hallókészülék, mint hallási segéd-eszköz nem használható.

De éppen az ilyen esetekben tesz nagy szolgálatot az új halló készülék.

A prognózis az idült, rögzített középfülkatarusnál ugyanis, legtöbb esetben, dacára a gyógykezelésnek, igen kedvezőtlen szokott lenni.

Beteges elváltozások, nevezetesen töpörödések, zsugorodások, elmeszesedések, melyek a középfül nyák-hártyáján lépnek fel habár nagyon lassan, de végre is a nehéz hallást idézik elő. A hanghullámok mindig nehezebben lesznek az idegekhez vezetve és ezek a növekedő munkátlanság következtében elvesztik érzékenységüket és elől egy ugynevezett Inaktivitátsatrophi visszafejlődés, melyhez hasonló a folyamat látó-szervnél is. Ha sokáig ül egy ember sötétben, — megvakul, a világossági inger hiányában. Az új hallókészüléknek éppen az a feladata, hogy ezt megakadályozza és a halló-ideget ilyen esetekben életre keltsen.

Ez a készülék mintegy masszirozza a halló-ideget, a nélkül, hogy a közép-fülre rá volna utalva, s éppen azért a milyen jókor csak lehetséges, alkalmazni kell azt, mielőtt a nehéz-hallás olyan fokot

T Á R G A.

Válás után.

I.

Tudom már arra nem is gondolsz,
Hogy szerettél is valaha —
Tudom, hogy már eszedbe sem jut,
Hogy éltednek volt hajnala.

Elmult a hajnal, ég borult rád,
S ami elmult, örökre mult —
S a zord jelenben nem vigasz az,
Hogy bájos, fényes volt a mult!

II.

Ép úgy vagyok, mint voltam egykor
Temetésén szegény anyámnak:
A ravatalnál még a lelkem
Nem adta meg magát a gyásznak.

Az éles seb, halálhozó bár,
Az első percben alig érzik.
Járunk tovább szilárdan, bátran —
A szörnyű seb még alig vérzik.

Csak aztán később száll agyunkra
Az irtózatos bánat árnya —
Csak a temetés után, otthon.
Ott ered meg a könyvek árja!

III.

Most is, míg a templomban voltam,
S hallgattam örök esküvéseid —

Nem éreztem, hogy halk szavaddal
Reám a gyilkos csapást méred.

Hozzászóltam a gondola'hoz,
Hogy oltár elé mással állasz —
Nem kényszerből, magad akartad,
Hogy hitvesül ne engem válassz.

Nyugodtan álltam és szemembe'
Egy áruló könyesepp se fénylett,
S úgy éreztem, míg esküd hangzott,
Hogy cseppet sem fáj elvesztésem.

Csak mikor vége volt mindennek,
S egyedül, otthon üldögéltem —
Akkor kezdődött el vergődni
Szívem, halálos, nagy sebében.

IV.

Nem ott a végső közfogáskor,
Nem ott az esküvő gyászában:
De mikor megjelent először
Szomorú, halvány árnyad nálam.

Mikor beköltözött emléked
Az én rideg legényzobámba —
Akkor borult rám bus sötéten
Fényes esküvőd örök árnya.

S míg mirtuszkoszorus fejjel
Felém hajoltál, esendbe' halkan —
Éreztem, most halt meg a lelkem,
E csendes, esti pillanatban.

V.

Amíg te itt voltál
Te édes, te bájos,

Rózsálanoccal kötött
Magához, e város.

Minden percet, órát,
Mit távol töltöttem:
Visszasóvárogtam,
Bus könnyvel öntöttem.

Most meg' menekülök —
A várost se lássam;
Hogyha nem láthatom
Örök, sötét gyászbán.

Minden oly vidám itt —
Menekülök innen —
Hogy így megutáljam:
Óh, sohase hittem!

VI.

Orgona volt, kedves virága,
A bájos, fehér orgona.
Valamikor kazalba téptem,
Nem téptem többé már soha!

Menyasszonyi csokorba téptem
A legutolsó szálakat —
Orgonafám, jöv re nyilhatsz,
Ne félj, többé nem bántalak.

De egyszer mégis, félted virágid,
Talán ő téni majd le mind —
Ha majd egy csendes temetésen
Egy koporsóra rája hint.

Dr. Vértessy Gyula.

érne el, a hol aztán a napokénti hallás-gyakorlatok többé el nem maradhatnak.

De olyan esetekben is kitűnő jó hatása van ennek az új hallókészüléknek, a hol egy könnyebb visszaféjlesztési folyamat a halló idegnél már kékvetkezett.

A kísérletek ugyanis azt mutatják, hogy az olyan betegnél, kinél a labirinthban elváltozások már jelentkeztek, ez új halló-készülékkel való folytonos gyakorlalt következtében lassanként beáll a tisztább hallás.

Az első kísérletnél a beteg csak a zajt hallja, egy hét eltélese után azonban, ha mindennap legalább egy fél órát délelött és délután hallási gyakorlatra fordít, a hallás mindig erősebb és aránylag tisztább lesz.

A készülékkel való hallási gyakorlatok azért olyan szükségesek, mivel a hangvezetés utjai szokatlanok.

Az eddig elmondottakat összefoglalva, e hallókészülék nem a levegőn keresztül hat, hanem a csontvezetésen. Hasznavehetősége tehát háromféle, u. m. 1. Jó szolgálatot tesz mint hallókészülék a külső, vagy belső fül megbetegedéseinél, addig míg az ideg-rendszer rendbe jön. 2. Megakadályozza, ha kellő időben alkalmazták, az ideg visszaféjlesztését is. 3. Gyógyító szer, ott a hol az idegnél már egy kis-bbszerű visszaféjlesztés észlelhető, mivel izgatólag hat az idegre, s azt mintegy megleveníti s új életre ébreszti.

A halló-készülék kezelése nagyon egyszerű. Egy gombra nyomást gyakorlunk, a minék következtében elektromos áram fejlődik. Ekkor a fa-csapocsk a külső hangvezetékbe helyeztetik, úgy, hogy a halló csontra fészesen oda simuljon. Ha ez a fülnek valamely betegsége következtében lehetetlen volna, akkor a facsapocskát a fül-kagyló mögött levő csontra lehet helyezni. A zsebben levő villanyos elem, időről-időre mindig felújítandó. Ez kevésbe kerül.

A találmány megérdemli, hogy az érdeklődők a feltalálónál dr. Hubbes Frigyes cs. és k. érdemült kórházi orvosnál megtekintsék.

Egy halló-készülék ára 100 K.

NAPI HIREK.

— Személyi hir. Gróf Haller János, vármegyénk főispánja Homoród-Hévízről, hol pár hétig főuri családja körében üdült, a napokban visszaérkezett székhelyére Sepsiszentgyörgyre.

— Kinevezés. A király Tusa Gyula kir. tanácsosi címmel felruházott sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatót hatodik fizetési osztályu pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— Halálozás. Kézdivásárhelyi Benkő Pál, nyugalmazott főesperes-plebánus, a Pál bácsi néven széles körökben ismert jóhumoru társadalmi férfi, f. hó 5-én, élete 83-ik, papsága 59-ik évében szülővárosában Kézdivásárhelyen, végelegyengülés következtében elhunyt. Haláláról családja részéről testvére Benkő Mária férjezett Szotyori Dávidné, adott ki gyászjelentést, s a kézdi-orbai esperesi kerület papsága is részvételtjes sorokban tudatta a derék jó pap elhunytát. Temetése f. hó 7-én d. u. a város és vidéke közönségének óriási részvéte között ment végbe; a temetést Balázs Ferenc főesperes végezte 9 paptársa segédkezesével s ugyancsak Balázs főesperes bucsuztatta el a halottat, a kerületi papság érdemes nosztorát, megható alkalmi gyászbeszédben szépen méltatva hosszas lelkesi s társadalmi munkásságát az elhunytak. Áldás legyen emlékének.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kézdivásárhelyi Székelyföld, ideiglenesen nyugalmazott polg. isk. tanítónőt szolgálatára berendelte a besztercei m. kir. áll. polgári leányiskolához; — Lakatos Mihály csikszereai felsőnépiskolai tanítót pedig kinevezte a dícszentmártoni áll. polgári leányiskolához rendes tanárrá a X. fizetési osztályba.

— Papi beköszöntő. Czirnai Zoltán, a kézdivásárhelyi ref. egyházközség újonnan választott második rendes papja — mint értesülünk — augusztus 21-én vasárnap délelött tartja meg papi beköszöntőjét.

— Halálozás. Czinege István, a brassói róm. kath. főgimnázium volt igazgatója és 29 éven

át rendes tanára, az ottani magyar társadalom egyik lelkes, buzgó tagja áldásos és munkás életének 53-ik évében f. hó 5-én este 7 órakor, hcsszas, súlyos betegség következtében meghalt. Földi részzeit a Brassóban f. hó 7-én d. u. tartott beszentelés után kívánsága szerint szülővárosába Fogarasba szállították s ott hétfőn d. u. helyezték örök nyugalomra nagy részvét között. A család a következő gyász-jelentést adta ki a megboldogult haláláról: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szeretett jó testvér, sógor nagybátya Czinege István a brassói róm. kath. főgimnázium volt igazgatója és rendes tanára, a Szt. Istvánról címzett Szt. Ferenc-rend tartományának confratere, a helybeli róm. kath. egyházközség választmányi tagja stb. munkás és áldásos életének 53., buzgó tanári működésének 29. évében hosszas és példás türelemmel viselt betegség és a halálóklók szentségének ájtatos fölvétele után f. hó 5-én este 7 órakor jobblétre szenderült. Élete a testvérei iránt való szeretetnek, az önfeláldozó tanári és társadalmi munkásságnak mintaképe volt. A drága halott földi részei folyó hó 7-én délután 4 órakor Kut-utca 13. sz. alatti lakásán megtartott egyházi szertartás után Fogarasba fognak örök nyugalomra helyeztetni, lelkéért pedig az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 9-én délelött 8 órakor fog a fogarasi plebánia templomban az Egke Urának bemutattni. Emléke legyen áldott, nyugalma esendes és az örök világosság fényeskedjék neki! Brassó, 1904. augusztus 6-án. Czinege Mária, férjezett Longyel Imréné, Czinege Imre, Czinege Rózsa, férjezett Ébert Lajosné, Czinege Emma mint testvérei.

— Meghívó A Kézdi-polyánban szünetelő tanuló ifjúság 1904. augusztus 14-én (vasárnap) az isk. nagy termében a helybeli orgona javára műsorral egybekötött zártkörű táncestélyt rendez, a következő műsorral: Műsor: 1. Nyitány. 2. Szaval. Király Ferencz. 3. Solót énekel: Mihály István. 4. Monologot: ad elő: Szabó Dávid. 5. Szaval: Gáspár János. 6. Kurucz nótákat játszik: a cigány zenekar. 7. Dialogot adnak elő: Szalló Béla és X. Y. 8. Tánc, tánc, tánc reggelig.

— Egy képviselő halála. Vásárhelyi László pécskai kerület országos képviselője meghalt. Vásárhelyi László a legrégibb erdélyi családok egyikének sarja. Kézdivásárhelyi, őszékely eredetű familia az ővé, melynek elődei a tatárjáráskor szerzett érdeméért 1282-ben Aranyoszszeiken kaptak birtokot IV. László királytól. Ezt az adományt 1291-ben III. András és utóbb I. Lajos és Zsigmond király is megerősítette. A törzs később különböző nevű családokra oszlott s a vármegyékben is mindenfelé elterjedt.

— Felszólítás és kérelem. Mindazon igen tisztelt polgártársainkat, kik a „Kézdivásárhelyi Iparos Ifjúsági Egyesület” „Otthona” bebutorozására székkeket, fogasokat, asztalokat stb. ígértek, kérjük, hogy azokat lehetőleg rövid idő alatt beszolgáltassanak szíveskedjenek. A választmány határozatából: Kézdivásárhely, 1904. aug. 7. Bene Albert, elnök. János János, jegyző.

— Új vasut. A brassó-fogarasi vasutról írtuk, hogy a napokban tárgyalták ezt az ügyet a miniszteriumban és döntöttek a felől, hogy az engedély az építésre megadássék. A mint most értesülünk, ez alkalommal az a kikötés is felvetetett az engedély okmányba, hogy a brassói és feketehalmi állomás között motorkocsok is közlekedjenek. Az egészben 66-4 kilométer hosszú vasuti vonal kiépítésének költségeit 7.074.000 koronára teszik. Eddigél 404.000 korona értékű törzsrésztvény jegyzése van biztosítva és 63000 korona törzsrésztvény jegyzése kilátásba van helyezve. A vasut Feketehalom, Vledény és Sárkány községeket fogja érinteni. A vasuti sinek acélból készülnek és 236 kilogrammnál könnyebbeknek nem szabad lenniök. A vasut építési költségeinek 35 százalékát törzsrésztvények, a többi 65 százalékát elsőbbségi kötvények által fedezik, a melyek legfeljebb 5 százalékkal kamatoztatnak és 78-as árfolyammal lesznek kibocsáthatók. A törzsrésztvények jegyzése még nem előbbeség, mert az engedélyesek utasítva lettek további jegyzések gyűjtésére.

— Nyilvános köszönet. A „Kézdivásárhelyi Iparos Ifjúsági Egyesület” júliushó 17-én tartott nyári táncmulatságára Köllönte Mózes ura táncotermet teljesen díjmentesen bocsátotta az ifjúság rendelkezésére. Ezen nemes csalekedetét az Egyesület nevében e helyen is köszönetünket fejezzük ki s kérjük, hogy továbbra is tartsa meg szíves jó indulatába ifju Egyesületünket.

A választmányi gyűlés határozatából: Kézdivásárhelyen, 1904. aug. hó 7-én. Bene Albert, elnök; János János, jegyző.

— A kovásznai fürdővendégek névsora, július 23-ig. Csia Ignácó Zalatua, 1 sz. Rádiné Ottilia Kolozsvár, 2 sz. Dánér Ábelné Brassó, 2 sz. Zajzon János isk. ig. Brassó, 5 sz. Moresiemze M. birt. Bukarest' 2 sz. Marosi Ármán tanár Resicza, 5 sz. Özv. Csia Albertné Sepsiszentgyörgy, 4 sz. Csutak Béla honv. százados Csik Szereda, 1 sz. Fischer Hans Konzuli titkár 1 sz. Bruck Samu ker. Zombor, 1 sz. Horn Bódog Gyulafehérvár, 1 sz. Gál Józsefné, Tompa Elekne J. C. Jadinie iparosok Galacz, 5 sz. Reicheld József ip. Bukarest, 2 sz. Petru Chariton, Marcea Dimitru Elena ker. Brassó, 3 sz. Kornhause Mária méra. Brassó, 7 sz. Ifj. Dávid István ker. Kézdivásárhely, 5 sz. Nagy Mózesné Budapest, 2 sz. Fejér Ödönne birt. Haraly, 1 sz. Ifj. Nagy Pál kir. albiró Kézdivásárhely, 2 sz. Szini Albert Torja, 5 sz. Csizmes Bálintné Zabola 3 sz. Földes Györgyné Zabola, 1 sz. Bálint Benedek rajztanár Kézdivásárhely, 3 sz. Nagy Zsuzsika áll. tanítónő Beresztelke, 1 sz. Nagy Anna áll. tanítónő Kálnok, 1 sz. Koch Károlyné Budapest, 1 sz. Kaiser Károly orvos Budapest, 5 sz. Az eddig kimutatottakkal összesen 207 személy.

— Nyilvános számadás és köszönet. A „Kézdivásárhelyi Iparos Ifjúsági Egyesület” által 1904. évi július hó 17-én tartott nyári táncmulatságán felülfizetni szívesek voltak a következők: Diósi Ignác fia Lajos 3 kor., Bene Albert, Csizsár Pál, Welreiter János 2—2 kor., Csizsár Ö., Kovács Ferenc gyógyszer, Zsigmond Ferenc, Ambrus Albert, Benkő Istvánné, Szöcs Ferenc, Egy valaki, Ifj. Tóth István, Tóth Lajos, Dr. Dávid János, Kovács Bálint, Blatt Mihály, Csizsár Imre, Mártonyi Lukács, Asbóth Viktor, Kovács Bernárdin, Szöcs Károly, Bálint Benedek, Vador Bertalan, Nagy E. Pál, Turóczy László, János F. Lajos, Bándi István, F. L. F., Hamar Zoltán, Kone Károly, N. N., János István, szijgy., Bartos Ignác, Ifj. Dávid István, Turóczy Albert, Thier, Dávid Antal, Balogh János, Benkő Lajos, János Mózesné, Daseblek Laura, Csikós Mihály, Benkő Gyula, 1—1 koronát. Az öt gyűjtő iven 1 koronánál kevesebb összeget felülfizettek 94-en 71 korona 54 fillért. Az estélyen felülfizetésből befolyt 10 K. 60 f. Jegyekből 66 korona 70 fil. Az összes bevétel 196 K. 84 f., kiadás 149 K. 73 f. Tiszta jövedelem az egyesület pénztára javára 47 K. 11 fil. Ugy az igen tisztelt felülfizetők, mint az estély sikere érdekében buzgólkodók és a rendezés körül nagy tevékenységet kifejtő urak fogadják e helyen is Egyesületünk nevében kifejezett köszönetünket. Kézdivásárhely, 1904. aug. 6-án. Bene Albert elnök. János János, jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

Komlótermesztési kirándulás Segesvárt.

A segesvári komlótermelő szövetséget a földmivélsügyi miniszterium hozzájárulásával folyó év augusztus hó 14—15 napjain komlótermesztési tanfolyamot tart, melyre minden érdeklődő szívesen látunk. — A tanfolyamon gyakorlati s szakemberek tartanak ismertetéseket a komlótermesztés legújabb haladásairól. — Első nap d. e. 10 órakor a vároegyház kistermében Csérer Lajos szaktanár tart előadást a komlófajtákról, komló műtrágyázásról, komlós kezelésről, természetes és mesterséges szárításról, komlóbeeslésről stb. különös tekintettel a külföldi legújabb vívmányokra. — Délután a Segesd környéki komlós kertek járatnak be, a midőn különböző fajták, művelési módok, természetes és mesterséges szárítók tanulmányozhatók: este hazánk komlótermesztésének s értékesítésének ügye beszéltek meg. — Másodnap kocsikon látogattnak meg a fehéregyházi állami telepek (Petőfi sirja mellett), a héjasfalvi szenterzsébeti s székelykereszturi népies és uradalmi komlóskertek.

A tanfolyam ez nap este végett érs a héjasfalvi állomásra az estéli vonatokkal ki-kilakhelyére térhet.

A részvétel bejelentését augusztus hó 10-ig kérjük.

Segesvár, 1904. évi július hó 29-én.

Béldi László s. k.

főispán, a komlótermelő szövetséget elnök.

Hirdetések.

**Örök áron eladó, esetleg 6-9
évre haszonbérbe adó**

BIRTOK.

Háromszékmegyében, f.-csernátoni határban, 65 k. hold tagosított tehermentes prima szántó-föld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályú csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épületekkel és finom gyümölcsfakkal, a kertek fásítva

Felvilágosításokat ad a tulajdonos:

ÖZV. KOVÁCS KÁROLYNÉ

KOLOZSVÁRT, Trefort-utca 19. szám.

(104. 7-12.)

KIADÓ LAKÁS.

A Szentlélekre vezető uton **Özv. Fülöp Józsiásné** tulajdonát képező lakás, mely áll: 3 szoba, konyha, kamara, az udvaron külön állva egy nagyszoba, gazdasági épületekkel felszerelve és nagy kerttel együtt több évre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet **Özv. Fülöp Józsiásnéval.**

(108. 1-5.)

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószer, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál-, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkozzoruk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érebetükkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

*Mindennemű szükségeltetők köz-
ségi, közigazgatási, egyházi
és ügyvédi nyomtatványok
mind raktáron vannak. * * **

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoosikat, ablak garnisókat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és éjszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeiletem alatt házamnál készülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnap- és alkalmi ajándékol ajánlok arekép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárunkban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzszénnyek, dohány-, cigarettá-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkefék.

Szemüvegek, evikkerek, hegedű hurok, óialáncok, olvasók, zsebtükrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

*Ima- és énekkönyveket, úgy ka-
tholikusok mint reformátusok részére
nagy választékban tartok. Továbbá
mindennemű kép-, mese- és álmos-
könyvek, legújabb népdalok nagy rak-
táron. Mindennemű tankönyvek, tan-
szerek és naptárok dus választékban.*

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; **Kézdivásárhelyt** kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos urnál.**

70. 29-30.

Hirdetések olcsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.